

## **2019 Rhif: 32**

### **Cynllun Cronfa Ariannol Wrth Gefn (Y Brifysgol Agored) (Cymru) 2019/2020**

#### **NODYN ESBONIADOL**

*(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Cynllun)*

Mae'r Cynllun hwn yn darparu cyllid i'r Brifysgol Agored at ddiben sefydlu cronfeydd disgresiynol i ddarparu taliadau brys i fyfyrwyr cymwys yng Nghymru mewn cysylltiad ag argyfyngau annisgwyl, ac i gynorthwyo mewn achosion pan all myfyriwr cymwys yng Nghymru fod yn ystyried ymadael ag addysg uwch oherwydd problemau ariannol. Mae'n darparu gwybodaeth i'r Brifysgol Agored mewn cysylltiad â pholisi a'r trefniadau ar gyfer gweinyddu cyllid o'r fath, ac yn gosod gofynion mewn cysylltiad â'r trefniadau hynny.

Daw'r Cynllun hwn i rym ar 1 Medi 2019 ac mae'n gymwys mewn cysylltiad â'r flwyddyn academiaidd sy'n dechrau ar 1 Medi 2019 ac yn dod i ben ar 31 Mawrth 2020.

Diwygiwyd y Cynllun hwn gydag effaith o 1 Chwefror 2020 er mwyn caniatáu iddo barhau i weithredu ar ôl i'r Deyrnas Unedig ymadael â'r Undeb Ewropeaidd.

# Cynllun Cronfa Ariannol Wrth Gefn (Y Brifysgol Agored) (Cymru) 2019/2020

## RHAN 1 - CYFFREDINOL

### Enwi, cychwyn a chymhwyso

1. Enw'r Cynllun hwn yw Cynllun Cronfa Ariannol Wrth Gefn (Y Brifysgol Agored) (Cymru) 2019/2020.

2. Daw'r Cynllun hwn i rym ar 1 Medi 2019 ac mae'n gymwys mewn perthynas â'r cyfnod sy'n dechrau ar 1 Medi 2019 ac yn dod i ben ar 31 Mawrth 2020. Mae'r Cynllun hwn yn gymwys o ran Cymru.

### Dehongli

#### 3. Yn y Cynllun hwn—

mae i “diwrnod ymadael” yr ystyr a roddir i “exit day” gan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018;

ystyr “GMA” (“DSG”) yw grant ar gyfer costau byw myfyrwyr anabl o dan Reoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2018 (Rhif 191 Cy. 42), neu lwfans cyfatebol o dan gynllun cymorth myfyrwyr priodol a gyllidir gan y llywodraeth i'r myfyriwr neu ddeddfwriaeth;

ystyr “modiwl blas i israddedigion” (“*undergraduate taster module*”) yw modiwl mewn cwrs addysg uwch israddedig—

- (a) sydd naill ai'n arwain at gymhwyster addysg uwch neu'n sefyll ar ei ben ei hun ac nad yw'n arwain at gymhwyster o'r fath; a
- (b) sy'n gyfwerth ag o leiaf 8% neu 10 credyd o gwrs llawnamser;

ystyr “y Sefydliad” (“*the Institution*”) yw'r Brifysgol Agored;

ystyr “taliad o fenthyciad” (“*loan payment*”) yw taliad o fenthyciad o dan Reoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2018 (Rhif 191 Cy. 42), neu gynllun cymorth myfyrwyr cyfatebol a gyllidir gan y llywodraeth i'r myfyriwr cymwys neu ddeddfwriaeth.

## Diwygio

4. Caiff Gweinidogion Cymru ddiwygio'r darpariaethau a nodir yn y Cynllun hwn, eu dirymu neu ychwanegu atynt unrhyw bryd.

## Cyngor ariannol

5. Mae darparu cyngor ariannol i fyfyrwr yn rhan allweddol o sicrhau y gweithredir y Cynllun hwn yn effeithiol.

6. Dylai gweinyddwyr fod yn ymwybodol y gall fod yn bryder i rai myfyrwyr Mwslimaidd os yw'n ofynnol iddynt arfer eu hawlogaeth i gael benthyciad i fyfyrwyr<sup>(1)</sup>. Yn yr achosion hyn, efallai y bydd yn ddefnyddiol i weinyddwyr gynghori myfyrwyr i ymweld â gwefan Ffederasiwn Cymdeithasau Islamaidd y Myfyrwyr (FOSIS) yn: <http://www.fosis.org.uk> am wybodaeth a chyngor. Bydd gweinyddwyr hefyd yn ymwybodol heb amheuaeth fod sawl banc yn y DU yn cynnig cyfrifon banc personol a weithredir yn unol â chyfraith Sharia.

## RHAN 2 – DIBENION Y CYNLLUN

### Grwpiau â blaenoriaeth

7. Rhaid i'r Sefydliad roi blaenoriaeth i fyfyrwyr sy'n perthyn i un neu ragor o'r grwpiau â blaenoriaeth a nodir ym mharagraff 8.

8. Y grwpiau â blaenoriaeth ar gyfer cymorth o dan y Cynllun hwn yw'r myfyrwyr cymwys a ganlyn:

(1) Myfyrwyr sydd â phlant dibynnol o dan 18 mlwydd oed;

(2) Myfyrwyr sydd eisoes ag ymrwymadau ariannol hanfodol, gan gynnwys dyledion â blaenoriaeth (gweler paragraff 13);

(3) Myfyrwyr anabl, yn enwedig y rheini nad oes modd i'w GMA dalu costau penodol, ac nad oes rhwymedigaeth ar y Sefydliad ychwaith i wneud hynny;

(4) Myfyrwyr a fu, ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod o 3 blynedd cyn diwrnod cyntaf eu cwrs, yng ngofal awdurdod lleol;

(5) Myfyrwyr yn eu blwyddyn olaf sydd mewn anhawster ariannol, gan gynnwys y rheini na allant wneud gwaith am dâl oherwydd pwysau academiaidd;

(6) Myfyrwyr nad ydynt yn gymwys i gael cymorth o dan Reoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr)

---

(1) Benthyciadau sy'n daladwy o dan Reoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2018 neu gynllun cymorth myfyrwyr cyfatebol a gyllidir gan y llywodraeth.

(Cymru) 2018 neu o dan gynllun cymorth myfyrwyr cyfatebol a gyllidir gan y llywodraeth i'r myfyriwr cymwys neu ddeddfwriaeth, ond rhaid i fyfyrwyr o'r fath allu dangos eu bod wedi gwneud darpariaeth ddigonol mewn cysylltiad â'u costau byw drwy gydol eu cwrs; a

(7) Myfyrwyr sydd hefyd yn ofalwyr sy'n darparu cymorth di-dâl i rywun na allai ymdopi heb y cymorth hwn.

### **Dibenion y caniateir defnyddio taliadau ar eu cyfer**

9. Ni chaniateir defnyddio'r taliadau a wneir i fyfyrwyr yn rhinwedd y Cynllun hwn ac eithrio at y dibenion a bennir yn y Cynllun hwn.

### **Cyffredinol**

10. Rhaid defnyddio unrhyw gyllid a roddir i'r Sefydliad yn rhinwedd y Cynllun hwn at ddiben darparu cyllid i fyfyrwyr cymwys y gall ystyriaethau ariannol eu rhwystro rhag cael mynediad i addysg uwch, neu fyfyrwyr cymwys sydd, am ba reswm bynnag, yn wynebu caledi ariannol sy'n gysylltiedig â'u costau byw. Ni chaiff y Sefydliad ddarparu cyllid mewn cysylltiad â ffioedd dysgu myfyriwr cymwys o dan unrhyw amgylchiadau ac eithrio'r rheini a bennir ym mharagraffau 15 a 18.

### **Costau sy'n deillio o anableddau**

11. Caiff y Sefydliad wneud taliadau at ddiben helpu myfyrwyr cymwys anabl a myfyrwyr cymwys sydd â dibynyddion anabl. Mae hyn yn cynnwys taliadau mewn cysylltiad â chostau rhesymol sy'n gysylltiedig â'r anabledd ac nas telir o'r GMA, er enghraifft costau mewn cysylltiad â phrawf diagnostig rhagarweiniol neu gyfarpar penodol, ond nid yw'n gyfyngedig i'r taliadau hynny. Pan fo'r Sefydliad wedi prynu cyfarpar ar gyfer myfyriwr anabl o dan y Cynllun hwn, dylai'r cyfarpar hwnnw barhau'n eiddo i'r Sefydliad, oni bai bod y cyfarpar hwnnw wedi ei deilwra i ddiwallu anghenion unigol y myfyriwr hwnnw.

### **Costau cyrsiau**

12. Caiff y Sefydliad wneud taliadau i fyfyrwyr cymwys at ddiben helpu gyda chostau eu cwrs. Mae costau o'r fath yn cynnwys costau sy'n gysylltiedig â gofal plant, teithio, llyfrau a theithiau maes, ond nid ydynt yn gyfyngedig i'r costau hynny. Nid yw costau cwrs yn cynnwys ffioedd dysgu - am ffioedd dysgu, gweler paragraffau 15 a 17 isod.

## **Costau eithriadol**

13. Caiff y Sefydliad wneud taliadau i fyfyrwyr cymwys at ddiben helpu gyda'u costau eithriadol. Mae costau o'r fath yn cynnwys costau atgyweirio cyfarpar hanfodol yn y cartref, sefyllfaoedd brys (gan gynnwys costau teithio ar achlysur salwch teuluol neu brofedigaeth a chaledi oherwydd bwrgleriaeth neu dân) a chymorth gyda dyledion â blaenoriaeth (sef dyledion y byddai methu â'u talu yn peri y byddai hawl gan y credydwr i amddifadu'r dyledwr o'i gartref, neu nwyddau neu wasanaethau hanfodol, ac nid yw'r rhain, felly, yn cynnwys dyledion ar ffurf gorddrafftiau banc neu gardiau credyd), ond nid ydynt yn gyfyngedig i'r costau hynny.

## **Costau byw**

14. Caiff y Sefydliad wneud taliadau i fyfyrwyr cymwys at ddiben helpu gyda'u costau byw tra bônt yn dilyn cwrs addysg uwch. Mae costau o'r fath yn cynnwys rhent, taliadau morgais, bwyd, biliau cyfleustodau, dillad a golchi dillad, ond nid ydynt yn gyfyngedig i'r costau hynny, a chânt gynnwys costau yr eir iddynt yn ystod gwyliau'r haf yn ogystal ag yn ystod y tymor.

## **Ffioedd dysgu**

15. Caiff y Sefydliad ddarparu cymorth ychwanegol at ffioedd i fyfyrwyr cymwys sydd ag incwm isel, os yw'r cymorth arall a gânt tuag at ffioedd yn annigonol i dalu'r ffioedd dysgu llawn, yn enwedig o dan amgylchiadau pan fydd y caledi ariannol a achosir yn atal myfyriwr rhag cael mynediad i addysg uwch a pharhau mewn addysg uwch.

## **Modiwlau blas i israddedigion – costau cyrsiau a ffioedd dysgu**

16. Caiff y Sefydliad wneud taliadau i fyfyrwyr cymwys sy'n ymgymryd â modiwl blas i israddedigion.

17. Caiff y Sefydliad gynnig cymorth o dan y Cynllun hwn mewn cysylltiad â'r ffioedd a godir am un modiwl blas i israddedigion neu un flwyddyn academaidd o fodiwl blas i israddedigion, pa un bynnag yw'r byrraf o'r ddau gyfnod hynny. Gellid darparu cymorth cyfyngedig hefyd ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â chysiau, megis llyfrau neu deithio.

18. Pan fo myfyriwr cymwys yn ymgymryd â modiwl blas i israddedigion ac, yn ystod yr un flwyddyn academaidd, yn trosglwyddo credydau a gronwyd o'r modiwl hwnnw i flwyddyn gyntaf cwrs addysg uwch rhan-amser, rhaid i'r Sefydliad sicrhau nad yw'r cymorth a gaiff y myfyriwr cymwys at

ffioedd dysgu yn ystod y flwyddyn academiaidd honno (boed yn gymorth at ffioedd o dan y Cynllun hwn neu unrhyw gymorth statudol at ffioedd) yn fwy na'r ffi ddysgu a godir gan y Sefydliad ar fyfyrwyr sy'n ymrestru'n uniongyrchol ar y cwrs addysg uwch rhan-amser hwnnw.

## RHAN 3 – CYMHWYSTRA

### Myfyrwyr a chysiau cymwys

**19.** Rhaid i fyfyrwyr cymwys fod wedi ymchwilio i bob ffynhonnell arall o gyllid, gan gynnwys cyllid cyhoeddus, ac wedi ymgeisio am gyllid o'r ffynonellau hynny, cyn y caniateir ystyried cais o dan y Cynllun hwn.

**20.** Ni chaniateir rhoi taliadau o dan y Cynllun hwn ar gael i neb ac eithrio i fyfyrwyr cymwys.

**21.** Mae myfyriwr cymwys yn fyfyriwr rhan-amser:

(1) y gweinyddir ei astudio yn y Sefydliad gan y Brifysgol Agored yng Nghymru;

(2) sydd, ym marn y Sefydliad, yn perthyn i un o'r categorïau a nodir yn Rhan 2 o'r Atodlen i'r Cynllun hwn; a

(3) sydd, ym marn y Sefydliad, yn perthyn i un o'r categorïau ym mharagraffau (a) a (b) isod—

(a) Myfyrwyr israddedig: gan gynnwys dysgwyr o bell, sy'n dilyn cwrs addysg uwch neu'n ymgymryd ag unrhyw gyfnodau o leoliad gwaith neu'n astudio ar gyrsiau gradd sylfaen. Mae myfyrwyr sy'n astudio blwyddyn sylfaen sy'n rhan annatod o gwrs gradd, a phan na fo modd symud ymlaen i'r rhan AU o'r cwrs oni chwblheir y flwyddyn sylfaen honno, hefyd yn gymwys i wneud cais am gymorth o dan y Cynllun hwn.

(b) Myfyrwyr ôl-raddedig: sy'n dilyn cwrs addysg uwch ar lefel uwchlaw lefel gradd gyntaf ac sy'n parhau am o leiaf un flwyddyn academiaidd. Gall hyn gynnwys, yn ôl disgresiwn y Sefydliad, y rheini sy'n ysgrifennu eu traethodau ymchwil am gyfnod o 6 mis ar y mwyaf ar ôl dyddiad terfynol eu cofrestriad ar gwrs ac nad ydynt, felly, yn bresennol yn y Sefydliad.

**22.** Nid yw myfyriwr cymwys yn cymhwyso ar gyfer cymorth o dan y Cynllun hwn, ac eithrio cymorth at ffioedd dysgu a all fod ar gael o dan baragraff 15 neu 18, os yr unig baragraff yn Rhan 2 o'r Atodlen y mae'r myfyriwr cymwys yn perthyn iddo yw paragraff 9.

**23.** Caiff y Sefydliad dderbyn mwy nag un cais am gyllid oddi wrth fyfyriwr cymwys o dan y Cynllun

hwn, ond fel rheol ni wneir hynny ac eithrio pan fo amgylchiadau'r myfyriwr cymwys wedi newid neu pan fo'r myfyriwr cymwys yn gwneud cais am gymorth yn ystod gwyliau'r haf.

24. Mae unrhyw ddisgrifiad o berson a fyddai wedi bod yn berson cymwys o dan y Cynllun hwn cyn y diwrnod ymadael i'w drin fel pe bai'n berson cymwys ar neu ar ôl y diwrnod ymadael.

## RHAN 4 – MATHAU O DALIAD

### Grantiau

25. Caiff y Sefydliad ddarparu cyllid i fyfyrwyr cymwys ar ffurf grantiau.

### Benthyciadau byrdymor

26. Caiff y Sefydliad ddarparu cyllid i fyfyrwyr cymwys ar ffurf benthyciadau byrdymor. Caniateir i fyfyrwyr cymwys gael benthyciad brys byrdymor o dan y Cynllun hwn pan fo eu taliad o fenthyciad cyntaf yn hwyr, a heb gyrraedd erbyn dechrau'r tymor o dan sylw. Mater i'r Sefydliad yw penderfynu ar swm y benthyciad byrdymor i'w ddyfarnu i fyfyrwr cymwys, ond argymhellir na ddylai fod yn fwy na swm sy'n cyfateb i bedair wythnos o'r taliad o fenthyciad. Mae'n bosibl y bydd y Sefydliad am asesu budd cynnig benthyciad byrdymor o dan amgylchiadau eraill hefyd.

## RHAN 5 – PENDERFYNU AR DALIADAU

### Ceisiadau am gyllid

27. Rhaid i'r Sefydliad werthuso ceisiadau am gyllid o dan y Cynllun hwn fesul achos unigol. Ym mhob achos, rhaid i'r Sefydliad asesu cais myfyriwr ar sail y dystiolaeth a ddarperir gan y myfyriwr hwnnw a'i amgylchiadau unigol. Dylai myfyriwr gael ei hysbysu pa un a yw ei gais am gyllid wedi bod yn llwyddiannus ai peidio o fewn pedair wythnos i'r Sefydliad gael y cais hwnnw.

### Ystyried cyllid o ffynonellau eraill wrth asesu cymhwysra

28. Wrth asesu cymhwysra myfyriwr o dan y Cynllun hwn, dylai'r Sefydliad ystyried a yw'n briodol cymryd i ystyriaeth unrhyw fwsariau disgresiynol a ddyfarnwyd eisoes gan y Sefydliad i'r myfyriwr hwnnw, naill ai ar sail cyrhaeddiad neu'n dilyn prawf modd. Dylai ystyried hefyd a yw'r myfyriwr yn cael

unrhyw fwrsariau neu gymhellion hyfforddi ariannol o ffynonellau eraill sy'n gysylltiedig â chysiau penodol, er enghraifft y rheini sy'n gysylltiedig â'r GIG a hyfforddi athrawon.

### **Cyfraniad rhieni/partneriaid**

29. Dylai'r Sefydliad gadw mewn cof y posibilrwydd y gall cyfraniadau rhieni neu bartneriaid weithiau fod yn llai nag y byddid yn disgwyl, am wahanol resymau, gan gynnwys ymwahanu ac anawsterau ariannol o fewn y teulu.

## **RHAN 6 – PROSESAU: Y RHYNGWYNEB RHWNG GWEINIDOGION CYMRU A'R SEFYDLIAD**

### **Talu i'r Sefydliad**

30. Bydd Gweinidogion Cymru yn darparu cyllid i'r Sefydliad o dan y Cynllun hwn pan gânt gadarnhad ysgrifenedig gan y Sefydliad ei fod yn derbyn telerau ac amodau'r Cynllun hwn.

31. Swm y cyllid i'w dalu i'r Sefydliad fydd y swm a ddyrannwyd i'r Sefydliad gan Weinidogion Cymru.

32. Bydd Gweinidogion Cymru yn darparu'r cyllid i'r Sefydliad mewn tri rhandaliad. Gwneir y rhandaliadau cyn pob tymor yn ôl y gymhareb 40:30:30. Fodd bynnag, caiff Gweinidogion Cymru ddewis cadw unrhyw randaliad yn ôl os yw'r Sefydliad wedi cadarnhau ei fod yn cadw digon o gyllid i ddiwallu'r angen presennol.

### **Cyllid nas gwariwyd**

33. Os yw Gweinidogion Cymru yn penderfynu peidio â sefydlu cynllun caledi olynol ar ôl diwedd y cyfnod y mae'r Cynllun hwn yn ymwneud ag ef, rhaid dychwelyd yr holl gyllid nas gwariwyd ynghyd â'r llog a geir o dan y Cynllun hwn i'r Adran Addysg a Sgiliau erbyn 31 Gorffennaf 2020 fan bellaf.

### **Costau cyhoeddusrwydd a gweinyddu**

34. Caiff y Sefydliad ddefnyddio hyd at 3% o gyfanswm y cyllid a ddyrannwyd iddo o dan y Cynllun hwn neu £525, pa un bynnag yw'r swm mwyaf, i sicrhau y rhoddir cyhoeddusrwydd effeithiol i'r Cynllun a'i fod yn cael ei weinyddu'n effeithiol.

## **Atebolrwydd**

**35.** Cyfarwyddwr y Sefydliad yng Nghymru sy'n gyfrifol am—

(1) hysbysu Corff Llywodraethu'r Sefydliad am ei gyfrifoldebau o dan y Cynllun hwn;

(2) sicrhau bod y ffyrdd y mae'r Sefydliad yn defnyddio ei ddyraniad o gyllid yn gyson â dibenion y Cynllun hwn ac y cydymffurfir â thelerau ac amodau'r Cynllun hwn; a

(3) cymryd pa gamau bynnag a fydd yn ofynnol gan Weinidogion Cymru o bryd i'w gilydd i sicrhau bod system o reolaethau a dulliau rheoli ariannol ar waith, i alluogi'r Sefydliad i gyflawni ei rwymedigaethau ariannol.

## **Darparu cyfrifon, gwybodaeth archwilio a gwybodaeth ychwanegol**

**36.** Mae'n ofynnol i'r Sefydliad roi sylw i'r gofynion a gynhwysir yn llythyr y cynnig. Rhaid i'r Sefydliad roi unrhyw wybodaeth mewn cysylltiad â'i gyfrifon archwiliedig ar gael i Weinidogion Cymru os gofynnant amdani.

**37.** Rhaid i'r Sefydliad ddefnyddio'r ad-daliadau a wneir gan fyfyrwyr mewn cysylltiad â benthyciadau byrdymor a wneir o dan baragraff 25 o'r Cynllun hwn at y dibenion a nodir yn y Cynllun hwn neu ar gyfer taliadau pellach y bydd rhaid eu dogfennu yn yr un modd â'r taliadau gwreiddiol.

**38.** Ni chaiff y Sefydliad ddefnyddio'r ad-daliadau a wneir gan fyfyrwyr mewn cysylltiad â benthyciadau a wnaed o dan baragraff 25 o'r Cynllun hwn ond at y dibenion a nodir yn y Cynllun hwn neu ar gyfer taliadau pellach y bydd rhaid eu dogfennu yn yr un modd â thaliadau gwreiddiol.

## **RHAN 7 – PROSES AU: Y RHYNGWYNEB RHWNG Y SEFYDLIAD A MYFYRWYR**

### **Polisi**

**39.** Mae'n ofynnol bod gan y Sefydliad bolisi ysgrifenedig ar gyfer dyrannu taliadau i fyfyrwyr cymwys o dan y Cynllun hwn. Rhaid i'r polisi ysgrifenedig fod yn eglur a chael ei gyhoeddi (ynghyd â'r weithdrefn apelio o dan baragraff 47) ym mha fodd bynnag y mae'r Sefydliad yn ystyried ei fod yn briodol, ar yr amod ei fod ar gael yn hawdd i'w fyfyrwyr ac i'r rheini sy'n eu cynghori. Rhaid i'r polisi ysgrifenedig, ac unrhyw ddeunyddiau neu hysbysebion eraill a gyhoeddir mewn perthynas â'r Cynllun,

gyfeirio at y Cynllun fel “Cynllun Cronfa Ariannol Wrth Gefn (Y Brifysgol Agored) (Cymru) 2019/20”.

### **Taliadau i fyfyrwyr**

**40.** Rhaid i'r Sefydliad ymdrin â thaliadau myfyrwyr yn brydlon, gan gadw mewn cof ddibenion y Cynllun hwn a'r amgylchiadau sy'n arwain at galedi ariannol.

**41.** Ni chaiff y Sefydliad ymrwymo i wneud unrhyw ddyfardaliadau flwyddyn ar ôl blwyddyn i fyfyrwyr.

**42.** Caiff y Sefydliad gytuno mewn egwyddor ar daliadau i fyfyrwyr cymwys o dan y Cynllun hwn cyn dechrau cwrs y myfyriwr cymwys, ond ni chaniateir talu unrhyw arian i fyfyriwr hyd nes bod y myfyriwr wedi dechrau'r cwrs.

**43.** Caiff y Sefydliad wneud taliadau i fyfyrwyr cymwys o dan y Cynllun hwn naill ai mewn cyfandaliad neu mewn rhandaliadau.

**44.** Dylai'r Sefydliad roi sylw i unrhyw God Ymarfer a ddyroddir o bryd i'w gilydd gan y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol mewn cysylltiad â gofynion a osodir gan Bennod 2 o Ran 6 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

### **Taliadau ac eithrio taliadau uniongyrchol i'r myfyriwr / dyled i'r Sefydliad**

**45.** Yn ddarostyngedig i'r eithriad sy'n dilyn, caiff y Sefydliad ddefnyddio'r Cynllun hwn i adennill unrhyw symiau sy'n ddyledus gan y myfyriwr i'r Sefydliad, ar yr amod bod y myfyriwr yn gyntaf yn cydsynio i'r cyllid gael ei ddefnyddio at y diben hwnnw. Yr eithriad yw na chaiff y Sefydliad ddefnyddio'r Cynllun i'w ddigolledu ei hunan yn uniongyrchol mewn cysylltiad â ffioedd dysgu nas talwyd (ac eithrio dyled a gododd mewn cysylltiad â thaliad a wnaed o dan baragraff 15 o'r Cynllun hwn).

**46.** Rhaid i'r Sefydliad beidio â gwneud taliadau o dan y Cynllun hwn yn amodol ar setlo yn gyntaf gan fyfyriwr unrhyw ddyled sydd ar y myfyriwr hwnnw i'r Sefydliad, na mynnu bod myfyriwr yn defnyddio unrhyw daliad o dan y Cynllun hwn i setlo dyled o'r fath.

### **Taliadau yn ystod cyfnodau pan fo astudiaethau wedi eu hatal dros dro**

**47.** Caiff y Sefydliad wneud taliadau o dan y Cynllun hwn i fyfyrwyr cymwys sydd wedi atal eu hastudiaethau dros dro am resymau ynglŷn ag iechyd, yr angen i ofalu am eraill, beichiogrwydd, neu unrhyw amgylchiadau eraill y mae'r Sefydliad yn barnu eu bod yn briodol, ar yr amod bod y Sefydliad wedi ei fodloni

nad yw'r myfyriwr wedi tynnu'n ôl o'r cwrs nac wedi gadael y cwrs a'i fod yn bwriadu dychwelyd iddo.

### **Apelau**

**48.** Rhaid i'r Sefydliad fod wedi sefydlu a chyhoeddi gweithdrefn apelio ar gyfer achosion pan fo myfyrwyr wedi ymgeisio'n aflwyddiannus am gymorth o dan y Cynllun hwn. Dylai'r weithdrefn hon gael ei chyhoeddi, a rhaid rhoi gwybod i fyfyrwyr am eu hawl i apelio. Cyfrifoldeb y Sefydliad yw penderfyniadau ynglŷn â chymhwysra a dyfardaliadau. Mater i'r Sefydliad yw ystyried pob achos a datrys apelau yn unol â'i weithdrefn gyhoeddedig.

**49.** Dylai'r Sefydliad ystyried cynnwys cynrychiolwyr y myfyrwyr yn y broses o wneud penderfyniadau.

Kirsty Williams AC  
Y Gweinidog Addysg, un o Weinidogion Cymru

Dyddiad 31 Ionawr 2020

# YR ATODLEN

## Myfyrwyr Cymwys

### RHAN 1

#### Dehongli

1.—(1) At ddibenion yr Atodlen hon—

ystyr “aelod o deulu” (“*family member*”) (oni nodir fel arall) yw—

- (a) mewn perthynas â gweithiwr trawsffiniol AEE, gweithiwr mudol AEE, person hunangyflogedig trawsffiniol AEE neu berson hunangyflogedig AEE—
  - (i) priod y person neu ei bartner sifil;
  - (ii) disgynyddion uniongyrchol y person neu ddisgynyddion priod neu bartner sifil y person sydd—
    - (aa) o dan 21 oed; neu
    - (bb) yn ddibynyddion y person neu’n ddibynyddion priod neu bartner sifil y person; neu
  - (iii) perthnasau uniongyrchol dibynnol yn llinach esgynnol y person neu yn llinach esgynnol priod neu bartner sifil y person;
- (b) mewn perthynas â pherson cyflogedig Swisaidd, person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd, person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd neu berson hunangyflogedig Swisaidd—
  - (i) priod y person neu ei bartner sifil; neu
  - (ii) plentyn y person neu blentyn priod neu bartner sifil y person;
- (c) mewn perthynas â gwladolyn UE sy’n dod o fewn Erthygl 7(1)(c) o Gyfarwyddeb 2004/38—
  - (i) priod y gwladolyn neu ei bartner sifil; neu
  - (ii) disgynyddion uniongyrchol y gwladolyn neu ddisgynyddion uniongyrchol priod neu bartner sifil y gwladolyn sydd—
    - (aa) o dan 21 oed; neu
    - (bb) yn ddibynyddion y gwladolyn neu’n ddibynyddion priod neu bartner sifil y gwladolyn;

- (d) mewn perthynas â gwladolyn UE sy'n dod o fewn Erthygl 7(1)(b) o Gyfarwyddeb 2004/38—
  - (i) priod y gwladolyn neu ei bartner sifil;
  - (ii) disgynyddion uniongyrchol y gwladolyn neu ddisgynyddion uniongyrchol priod neu bartner sifil y gwladolyn sydd—
    - (aa) o dan 21 oed; neu
    - (bb) yn ddibynyddion y gwladolyn neu'n ddibynyddion priod neu bartner sifil y gwladolyn; neu
  - (iii) perthnasau uniongyrchol dibynnol yn llinach esgynnol y gwladolyn neu yn llinach esgynnol priod neu bartner sifil y gwladolyn;
- (e) mewn perthynas â gwladolyn o'r Deyrnas Unedig, at ddibenion paragraff 9—
  - (i) priod y gwladolyn neu ei bartner sifil; neu
  - (ii) disgynyddion uniongyrchol y gwladolyn neu ddisgynyddion uniongyrchol priod neu bartner sifil y gwladolyn sydd—
    - (aa) o dan 21 oed; neu
    - (bb) yn ddibynyddion y gwladolyn neu'n ddibynyddion priod neu bartner sifil y gwladolyn;

ystyr “Ardal Economaidd Ewropeaidd” (“*European Economic Area*”) yw'r ardal a ffurfir gan y Gwladwriaethau AEE;

ystyr “Cyfarwyddeb 2004/38” (“*Directive 2004/38*”) yw Cyfarwyddeb 2004/38/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar hawl dinasyddion yr Undeb ac aelodau o'u teuluoedd i symud a phreswyllo'n rhydd yn nhiriogaeth yr Aelod-wladwriaethau;

ystyr “Cytundeb y Swistir” (“*Swiss Agreement*”) yw'r Cytundeb rhwng y Gymuned Ewropeaidd a'i Haelod-wladwriaethau, o'r naill ran, a Chyddfederasiwn y Swistir, o'r rhan arall, ar Symudiad Rhydd Personau a lofnodwyd yn Lwcsembwrg ar 21 Mehefin 1999<sup>(1)</sup> ac a ddaeth i rym ar 1 Mehefin 2002;

ystyr “ffoadur” (“*refugee*”) yw person a gydnabyddir gan lywodraeth Ei Mawrhydi yn ffoadur o fewn ystyr Confensiwn y Cenhedloedd Unedig sy'n ymwneud â Statws Ffoaduriaid a wnaed yng Ngenefa ar 28 Gorffennaf 1951 fel y'i hestynnwyd gan y Protocol iddo a ddaeth i rym ar 4 Hydref 1967;

---

(1) Gorch. 4904 ac OJ Rhif L114, 30.04.02, t. 6.

ystyr “gweithiwr” yw “worker” o fewn ystyr Erthygl 7 o Gyfarwydddeb 2004/38 neu Gytundeb yr AEE, yn ôl y digwydd;

ystyr “gweithiwr mudol AEE” (“*EEA migrant worker*”) yw gwladolyn AEE sy’n weithiwr, ac eithrio gweithiwr trawsffiniol AEE, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “gweithiwr trawsffiniol AEE” (“*EEA frontier worker*”) yw gwladolyn AEE sydd—

- (a) yn weithiwr yn y Deyrnas Unedig; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac sy’n dychwelyd i’w breswylfa yn y Swistir neu’r Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “gweithiwr Twrcaidd” (“*Turkish worker*”) yw gwladolyn Twrcaidd—

- (a) sy’n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a’r Ynysoedd; a
- (b) sy’n cael, neu sydd wedi cael, ei gyflogi’n gyfreithlon yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “gwladolyn AEE” (“*EEA national*”) yw gwladolyn o Wladwriaeth AEE;

ystyr “gwladolyn UE” (“*EU national*”) yw gwladolyn o Aelod-wladwriaeth o’r Undeb Ewropeaidd;

ystyr “gwladwriaeth AEE” (“*EEA State*”) yw Aelod-wladwriaeth o’r Ardal Economaidd Ewropeaidd;

ystyr “hawl i breswyllo’n barhaol” (“*right of permanent residence*”) yw hawl sy’n codi o dan Gyfarwydddeb 2004/38 i breswyllo yn y Deyrnas Unedig yn barhaol heb gyfyngiad;

ystyr “person cyflogedig” (“*employed person*”) yw person cyflogedig o fewn ystyr Atodiad 1 i Gytundeb y Swistir;

ystyr “person cyflogedig Swisaidd” (“*Swiss employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sy’n berson cyflogedig, ac eithrio person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “person cyflogedig trawsffiniol Swisaidd” (“*Swiss frontier employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sydd—

- (a) yn berson cyflogedig yn y Deyrnas Unedig; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac sy’n dychwelyd i’w breswylfa yn y Swistir neu yn y Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “person hunangyflogedig” (“*self-employed person*”) yw—

- (a) mewn perthynas â gwladolyn AEE, person sy'n hunangyflogedig o fewn ystyr Erthygl 7 o Gyfarwydddeb 2004/38 neu Gytundeb yr AEE, yn ôl y digwydd; neu
- (b) mewn perthynas â gwladolyn Swisaidd, person sy'n berson hunangyflogedig o fewn ystyr Atodiad 1 i Gytundeb y Swistir;

ystyr “person hunangyflogedig AEE” (“*EEA self-employed person*”) yw gwladolyn AEE sy'n berson hunangyflogedig, ac eithrio person hunangyflogedig trawsffiniol AEE, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “person hunangyflogedig Swisaidd” (“*Swiss self-employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sy'n berson hunangyflogedig, ac eithrio person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd, yn y Deyrnas Unedig;

ystyr “person hunangyflogedig trawsffiniol AEE” (“*EEA frontier self-employed person*”) yw gwladolyn AEE sydd—

- (a) yn berson hunangyflogedig yn y Deyrnas Unedig; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE ac sy'n dychwelyd i'w breswylfa yn y Swistir neu'r Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “person hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd” (“*Swiss frontier self-employed person*”) yw gwladolyn Swisaidd sydd—

- (a) yn berson hunangyflogedig yn y Deyrnas Unedig; a
- (b) yn preswyllo yn y Swistir neu yn nhiriogaeth Gwladwriaeth AEE, ac sy'n dychwelyd i'w breswylfa yn y Swistir neu yn y Wladwriaeth AEE honno, yn ôl y digwydd, yn ddyddiol neu o leiaf unwaith yr wythnos;

ystyr “person sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67” (“*person with section 67 leave to remain*”) yw person—

- (a) y mae ganddo ganiatâd i aros yn y Deyrnas Unedig o dan adran 67 o Ddeddf Mewnfudo 2016 ac yn unol â'r rheolau mewnfudo; a
- (b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod ers i'r caniatâd hwnnw gael ei roi i'r person;

ystyr “person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros” (“*person with leave to enter or remain*”) yw person (“A” yn y diffiniad hwn)—

- (a) sydd—

- (i) wedi gwneud cais am statws ffoadur ond sydd, o ganlyniad i'r cais hwnnw, wedi ei hysbysu'n ysgrifenedig gan berson sy'n gweithredu o dan awdurdod Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref, er yr ystyrir nad yw A yn gymwys i gael ei gydnabod yn ffoadur, y credir ei bod yn iawn caniatáu iddo ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu aros ynddi ar sail diogelwch dyngarol neu ganiatâd yn ôl disgresiwn<sup>(1)</sup>, ac y mae caniatâd wedi ei roi iddo i ddod i mewn neu i aros yn unol â hynny; neu
  - (ii) heb wneud cais am statws ffoadur ond sydd wedi ei hysbysu'n ysgrifenedig gan berson sy'n gweithredu o dan awdurdod Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref y credir ei bod yn iawn caniatáu i A ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu aros ynddi ar sail caniatâd yn ôl disgresiwn, ac y mae caniatâd wedi ei roi iddo i ddod i mewn neu i aros yn unol â hynny;
  - (iii) wedi cael caniatâd i aros ar sail bywyd preifat o dan y rheolau mewnfudo; neu
  - (iv) wedi ei hysbysu'n ysgrifenedig gan berson sy'n gweithredu o dan awdurdod Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref, er yr ystyrir nad yw'r person hwnnw yn cymhwyso i gael caniatâd i aros ar sail bywyd preifat o dan y rheolau mewnfudo<sup>(2)</sup>, fod y person hwnnw wedi cael caniatâd i aros y tu allan i'r rheolau ar sail Erthygl 8 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol;
- (b) nad yw cyfnod ei ganiatâd i ddod i mewn neu i aros wedi dod i ben, neu y mae'r cyfnod hwnnw wedi ei adnewyddu ac nad yw'r cyfnod y cafodd ei adnewyddu ar ei gyfer wedi dod i ben, neu y mae apêl yn yr arfaeth (o fewn ystyr adran 104 o Ddeddf Cenedligrwydd, Mewnfudo a Lloches 2002<sup>(3)</sup>) mewn cysylltiad â'i ganiatâd i ddod i mewn neu i aros; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y

---

(1) Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol roi caniatâd yn ôl disgresiwn o dan adran 3(1)(b) o Ddeddf Mewnfudo 1971.

(2) Mae paragraff 276BE(2) o'r rheolau mewnfudo yn cyfeirio at hyn.

(3) 2002 p. 41. Diwygiwyd adran 104 gan Ddeddf Lloches a Mewnfudo (Trin Hawlwyr etc) 2004 (p. 19), Atodlenni 2 a 4; gan Ddeddf Mewnfudo, Lloches a Chenedligrwydd 2006 (p. 13), gan Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau'r Tribiwnlys Lloches a Mewnfudo 2010 (O.S. 2010/21), Atodlen 1 a chan Ddeddf Mewnfudo 2014 (p. 22).

cyfnod ers i A gael caniatâd i ddod i mewn neu i aros;

ystyr “person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth” (“*person granted stateless leave*”) yw person—

(a) y mae ganddo ganiatâd cyfredol i aros fel person diwladwriaeth o dan y rheolau mewnfudo (o fewn yr ystyr a roddir i “immigration rules” yn adran 33(1) o Ddeddf Mewnfudo 1971); a

(b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a’r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod ers i’r caniatâd hwnnw gael ei roi i’r person;

ystyr “rheolau mewnfudo” (“*immigration rules*”) yw’r rheolau a osodir gerbron Senedd y Deyrnas Unedig gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 3(2) o Ddeddf Mewnfudo 1971(1);

ystyr “yr Undeb Ewropeaidd” (“*European Union*”) yw’r diriogaeth a ffurfir gan Aelod-wladwriaethau’r Undeb Ewropeaidd fel y’i cyfansoddir o bryd i’w gilydd;

mae i “wedi setlo” yr ystyr a roddir i “settled” gan adran 33(2A) o Ddeddf Mewnfudo 1971(2);

ystyr “Ynysoedd” (“*Islands*”) yw Ynysoedd y Sianel ac Ynys Manaw.

(2) At ddibenion yr Atodlen hon, mae “rhiant” yn cynnwys gwarcheidwad, unrhyw berson arall a chanddo gyfrifoldeb rhiant dros blentyn ac unrhyw berson a chanddo ofal am blentyn ac mae “plentyn” i’w ddehongli yn unol â hynny.

(3) At ddibenion yr Atodlen hon, mae person (“A” yn yr is-baragraff hwn) i’w drin fel rhywun sy’n preswyllo fel arfer yng Nghymru, y Deyrnas Unedig a’r Ynysoedd neu yn y diriogaeth sy’n ffurfio Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci pe bai A wedi bod yn preswyllo felly oni bai am y ffaith bod—

- (a) A;
- (b) priod neu bartner sifil A;
- (c) rhiant A; neu
- (d) yn achos perthynas uniongyrchol dibynnol yn y llinach esgynnol, plentyn A neu briod neu bartner sifil plentyn A,

yn gyflogedig dros dro neu wedi bod yn gyflogedig dros dro y tu allan i Gymru, y Deyrnas Unedig a’r Ynysoedd neu’r diriogaeth sy’n ffurfio Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci.

---

(1) 1971 p. 77.

(2) 1971 p. 77; mewnosodwyd adran 33(2A) gan baragraff 7 o Atodlen 4 i Ddeddf Cenedligrwydd Prydeinig 1981 (p. 61).

(4) At ddibenion is-baragraff (3), mae cyflogaeth dros dro y tu allan i Gymru, y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd neu'r diriogaeth sy'n ffurfio Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci yn cynnwys—

- (a) yn achos aelodau o luoedd rheolaidd llynges, byddin neu lu awyr y Goron, unrhyw gyfnod pan fyddant yn gwasanaethu y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel aelodau o luoedd o'r fath; a
- (b) yn achos aelodau o luoedd arfog rheolaidd Gwladwriaeth AEE neu'r Swistir, unrhyw gyfnod pan fyddant yn gwasanaethu y tu allan i'r diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir fel aelodau o luoedd o'r fath; ac
- (c) yn achos aelodau o luoedd arfog rheolaidd Twrci, unrhyw gyfnod pan fyddant yn gwasanaethu y tu allan i'r diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci fel aelodau o luoedd o'r fath.

(5) At ddibenion yr Atodlen hon mae ardal—

- (a) nad oedd gynt yn rhan o'r Undeb Ewropeaidd neu'r Ardal Economaidd Ewropeaidd; ond
- (b) sydd ar unrhyw adeg cyn neu ar ôl i'r Cynllun hwn ddod i rym wedi dod yn rhan o'r naill neu'r llall, neu o'r ddwy, o'r ardaloedd hyn,

i'w hystyried fel pe bai bob amser wedi bod yn rhan o'r Ardal Economaidd Ewropeaidd.

## RHAN 2

### Categoriâu

#### **Personau sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig**

2.—(1) Person sydd ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs—

- (a) wedi setlo yn y Deyrnas Unedig ac eithrio am y rheswm ei fod wedi ennill yr hawl i breswyllo'n barhaol;
- (b) yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig;
- (c) wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), na fu'n preswyllo yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd yn ystod unrhyw ran o'r cyfnod y cyfeirir ato ym mharagraff (c) yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser.

(2) Nid yw paragraff (d) o is-baragraff (1) yn gymwys i berson sy'n cael ei drin fel pe bai'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd yn unol â pharagraff 1(3).

**3. Person—**

- (a) sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig yn rhinwedd ennill yr hawl i breswyllo'n barhaol;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) mewn achos pan oedd ei breswyllo fel arfer, y cyfeirir ato ym mharagraff (c), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato ym mharagraff (c).

**Ffoaduriaid ac aelodau o'u teuluoedd**

**4.—(1) Person—**

- (a) sy'n ffoadur;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly ers i'r person gael ei gydnabod yn ffoadur; ac
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

**(2) Person—**

- (a) sy'n briod neu'n bartner sifil i ffoadur;
- (b) a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r ffoadur ar y dyddiad y gwnaeth y ffoadur y cais am loches;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly er pan gafodd ganiatâd i aros yn y Deyrnas Unedig; a
- (d) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

**(3) Person—**

- (a) sy'n blentyn i ffoadur neu'n blentyn i briod neu i bartner sifil ffoadur;
- (b) a oedd, ar y dyddiad y gwnaeth y ffoadur y cais am loches, yn blentyn i'r ffoadur neu'n

- blentyn i berson a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r ffoadur ar y dyddiad hwnnw;
- (c) a oedd o dan 18 oed ar y dyddiad y gwnaeth y ffoadur y cais am loches;
  - (d) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ac nad yw wedi peidio â phreswyllo felly er pan gafodd ganiatâd i aros yn y Deyrnas Unedig; ac
  - (e) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

**Personau y rhoddwyd caniatâd iddynt aros fel personau diwladwriaeth ac aelodau o'u teuluoedd**

**4A.**—(1) Person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth—

- (a) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; a
- (b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

(2) Person—

- (a)—(i) sy'n briod neu'n bartner sifil i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth; a
- (ii) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn briod neu'n bartner sifil i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod ers i ganiatâd gael ei roi i briod neu i bartner sifil y person hwnnw aros fel person diwladwriaeth.

(3) Person—

- (a)—(i) sy'n blentyn i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth neu'n blentyn i briod neu i bartner sifil person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth; a
- (ii) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn blentyn i berson y rhoddwyd

caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth neu'n blentyn i berson a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn briod neu'n bartner sifil i berson y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth;

- (b) a oedd o dan 18 oed ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (e) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod ers i ganiatâd gael ei roi i riant y person hwnnw, neu i briod neu i bartner sifil rhiant y person hwnnw aros fel person diwladwriaeth.

(4) Yn y paragraff hwn, ystyr "dyddiad y cais i gael caniatâd i aros" yw'r dyddiad y gwnaeth person y rhoddwyd caniatâd iddo aros fel person diwladwriaeth gais i aros yn y Deyrnas Unedig fel person diwladwriaeth o dan y rheolau mewnfudo.

#### **Personau sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros ac aelodau o'u teuluoedd**

##### **5.—(1) Person—**

- (a) sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

##### **(2) Person—**

- (a) sy'n briod neu'n bartner sifil i berson sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (b) a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y

cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod  
cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

(3) Person—

- (a) sy'n blentyn i berson sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros neu sy'n blentyn i briod neu i bartner sifil person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros;
- (b) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i ddod i mewn neu i aros, o dan 18 oed ac yn blentyn i'r person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros neu'n blentyn i berson a oedd yn briod neu'n bartner sifil i'r person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros ar y dyddiad hwnnw;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

(4) Yn y paragraff hwn, ystyr “dyddiad y cais i gael caniatâd i ddod i mewn neu i aros” yw'r dyddiad y gwnaeth y person sydd â chaniatâd i ddod i mewn neu i aros y cais a arweiniodd at y person hwnnw yn cael caniatâd i ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu aros ynddi.

**Gweithwyr, personau cyflogedig, personau hunangyflogedig ac aelodau o'u teuluoedd**

6.—(1) Person—

- (a) sydd—
  - (i) yn weithiwr mudol AEE neu'n berson hunangyflogedig AEE;
  - (ii) yn berson cyflogedig Swisaidd neu'n berson hunangyflogedig Swisaidd;
  - (iii) yn aelod o deulu person a grybwyllir ym mharagraff (i) neu (ii);
  - (iv) yn weithiwr trawsffiniol AEE neu'n berson hunangyflogedig trawsffiniol AEE;
  - (v) yn berson cyflogedig trawsffiniol Swisaidd neu'n berson hunangyflogedig trawsffiniol Swisaidd; neu
  - (vi) yn aelod o deulu person a grybwyllir ym mharagraff (iv) neu (v);
- (b) yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig,

Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

(2) Nid yw paragraff (b) o is-baragraff (1) yn gymwys pan fo'r person sy'n gwneud cais am gymorth o dan y Cynllun hwn yn dod o fewn paragraff (a)(iv), (v) neu (vi) o is-baragraff (1).

**7. Person—**

- (a) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (b) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (c) sydd â hawlogaeth i gael cymorth yn rhinwedd Erthygl 10 o Reoliad y Cyngor (EU) Rhif 492/2011 ar ryddid gweithwyr i symud<sup>(1)</sup>.

**Personau sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig ac sydd wedi arfer hawl i breswyllo yn rhywle arall**

**8.—(1) Person—**

- (a) sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig;
- (b) a oedd yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ac wedi setlo yn y Deyrnas Unedig yn union cyn ymadael â'r Deyrnas Unedig ac sydd wedi arfer hawl i breswyllo;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar y diwrnod pan fydd tymor cyntaf y flwyddyn academiaidd gyntaf yn dechrau mewn gwirionedd;
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (e) mewn achos pan oedd ei breswyllo fel arfer, y cyfeirir ato ym mharagraff (d), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato ym mharagraff (d).

---

(1) OJ Rhif L141, 27.05.2011, t. 1.

(2) At ddibenion y paragraff hwn, mae person wedi arfer hawl i breswyllo os yw'n wladolyn o'r Deyrnas Unedig, yn aelod o deulu gwladolyn o'r Deyrnas Unedig at ddibenion Erthygl 7 o Gyfarwydddeb 2004/38 (neu ddibenion cyfatebol o dan Gytundeb yr AEE neu Gytundeb y Swistir) neu'n berson sydd â hawl i breswyllo'n barhaol sydd ym mhob achos wedi arfer hawl o dan Erthygl 7 o Gyfarwydddeb 2004/38 neu unrhyw hawl gyfatebol o dan Gytundeb yr AEE neu Gytundeb y Swistir mewn gwladwriaeth ac eithrio'r Deyrnas Unedig neu, yn achos person sydd wedi setlo yn y Deyrnas Unedig ac sydd â hawl i breswyllo'n barhaol, os yw'n mynd i'r wladwriaeth o fewn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir y mae'n wladolyn iddi neu y mae'r person y mae'n aelod o deulu mewn perthynas ag ef yn wladolyn iddi.

### **Gwladolion o'r DU a gwladolion UE**

9.—(1) Person sydd, ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs—

- (a) naill ai—
  - (i) yn wladolyn UE;
  - (ii) yn wladolyn o'r Deyrnas Unedig sydd wedi arfer hawl i breswyllo; neu
  - (iii) yn aelod o deulu person sy'n dod o fewn (i) neu (ii);
- (b) wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod blaenorol o dair blynedd; ac
- (c) yn ddarostyngedig i is-baragraff (2), yn berson na fu'n preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn ystod unrhyw ran o'r cyfnod y cyfeirir ato ym mharagraff (b) yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser.

(2) Nid yw paragraff (c) o is-baragraff (1) yn gymwys i berson sy'n cael ei drin fel pe bai'n preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn unol â pharagraff 1(3).

(3) Pan fo gwladwriaeth yn ymaelodi â'r Undeb Ewropeaidd ar ôl diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs a bod person yn wladolyn o'r wladwriaeth honno neu'n aelod o deulu gwladolyn o'r wladwriaeth honno, trinnir y gofyniad ym mharagraff (a) o is-baragraff (1) i fod yn wladolyn UE ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs fel gofyniad sydd wedi ei fodloni.

**10.—(1) Person—**

- (a) sy'n wladolyn UE ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;  
a
- (d) mewn achos pan oedd ei breswyllo fel arfer, y cyfeirir ato ym mharagraff (c), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato ym mharagraff (c).

(2) Pan fo gwladwriaeth yn ymaelodi â'r Undeb Ewropeaidd ar ôl diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs a bod person yn wladolyn o'r wladwriaeth honno, trinnir y gofyniad ym mharagraff (a) o is-baragraff (1) i fod yn wladolyn UE ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs fel gofyniad sydd wedi ei fodloni.

**Plant gwladolion Swisaidd**

**11. Person—**

- (a) sy'n blentyn i wladolyn Swisaidd y mae ganddo hawlogaeth i gael cymorth yn y Deyrnas Unedig yn rhinwedd Erthygl 3(6) o Atodiad 1 i Gytundeb y Swistir;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; a
- (d) mewn achos pan oedd ei breswyllo fel arfer, y cyfeirir ato ym mharagraff (c), yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddiben cael addysg lawnamser, a oedd yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir yn union cyn y cyfnod o breswyllo fel arfer y cyfeirir ato ym mharagraff (c).

## **Plant gweithwyr Twrcaidd**

### **12. Person—**

- (a) sy'n blentyn i weithiwr Twrcaidd;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y diriogaeth sy'n ffurfio'r Deyrnas Unedig, Gibraltar, yr Ardal Economaidd Ewropeaidd, y Swistir a Thwrci drwy gydol y cyfnod o dair blynedd cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

## **Personau sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67**

### **13.—(1) Person—**

- (a) sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67;
- (b) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (c) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs.

### **(2) Person—**

- (a) sy'n blentyn i berson sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67;
- (b) a oedd, ar ddyddiad y cais i gael caniatâd i aros, yn blentyn dibynnol i'r person sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67;
- (c) sy'n preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig ar ddiwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs;
- (d) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd drwy gydol y cyfnod o dair blynedd yn union cyn diwrnod cyntaf blwyddyn academiaidd gyntaf y cwrs; ac
- (e) sydd wedi bod yn preswyllo fel arfer yn y Deyrnas Unedig a'r Ynysoedd ers i ganiatâd i aros o dan adran 67 gael ei roi i riant y person.

(3) Yn y paragraff hwn, ystyr “dyddiad y cais i gael caniatâd i aros” yw'r dyddiad y gwnaeth y person sydd â chaniatâd i aros o dan adran 67 y cais a arweiniodd at y person hwnnw yn cael caniatâd i aros yn y Deyrnas Unedig.